C/2024/2889

24.4.2024

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) artikli 50 lõike 2 punkti a kohase nimetuse registreerimise taotluse avaldamine

(C/2024/2889)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 ([1]) artikli 51 kohaselt kolme kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOONDDOKUMENT

„BURSA SİYAH İNCİRİ / BURSA SİYAHI“

ELi nr: PDO-TR-02838 – 19.4.2022

KPN (X) KGT ( )

1. **Nimetus(ed)**

„Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“

2. **Liikmesriik või kolmas riik**

Türgi

3. **Põllumajandustoote või toidu kirjeldus**

3.1. *Toote liik*

Klass 1.6. Puuviljad, köögiviljad ja teraviljad töötlemata ja töödeldud kujul

3.2. *Punktis 1 esitatud nimetusele vastava toote kirjeldus*

Kaitstud päritolunimetusega „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ tähistatakse sordi 'Dürdane' värskeid viigimarju. Suurte viljade kest on tumelilla ja viljaliha punase värvusega.

Viljad on suured, ümara ja lameda kujuga (lapikud) ja neid on lihtne koorida. Viigimarjad on keskmise suurusega ja neil puudub sisemine õõnsus või on see väga väike. Viljaliha on tihke ja väga aromaatne, hapukasmagusa maitsega.

Viljal on järgmised füüsikalised ja keemilised omadused:

— vilja läbimõõt: 55,0 – 65,0 mm

— vilja kõrgus: 45,0 – 55,0 mm

— kesta paksus: 1,2 – 1,8 mm

— emakasuudme läbimõõt: 8,0 – 12,0 mm

— viljade arv 1 kg kohta: 11 ± 2 vilja

— Brixi arv: 17,00–18,50

— pH: 4,50–5,00

([1]) ELT L 343, 14.12.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1151/oj.

3.3. *Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul) ja tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul)*

–

3.4. *Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas*

Kõik tootmisetapid peavad toimuma geograafilises piirkonnas:

3.5. *Sellise toote viilutamise, riivimise, pakendamise jm erieeskirjad, millele registreeritud nimetus viitab*

Toode „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ on õrn vili, mis võib kiiresti rikneda. Tootmine, ladustamine, sortimine/selekteerimine ja pakendamine peab toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, et säilitada toote värskust, vältida toote kahjustamist ning tagada toote päritolu ja kontroll.

Viljade sortimine/selekteerimine toimub põllumajandusettevõttes või ühistus selleks ettenähtud ja puhtal alal, et vältida puuviljade saastumist.

Sorditud viigimarju säilitatakse jahedas hoidlas temperatuuril + 2 °C. Varakult koristatud saaki võib säilitada kuni 25 päeva ja küpselt koristatud viigimarju kuni 10 päeva.

Toode „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ pakendatakse lõpptarbija jaoks kartongist, plastist või puidust kastidesse.

3.6. *Sellise toote märgistamise erieeskirjad, millele registreeritud nimetus viitab*

Lisaks toiduainete märgistamist ja esitlemist käsitlevates õigusaktides sätestatud kohustuslikele märgetele esitatakse etiketil järgmised andmed:

— kaitstud päritolunimetus: „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“;

— kaubanimi ja aadress, lühinimi ja aadress või tootja registreeritud kaubamärk;

— Euroopa Liidu kaitstud päritolunimetuse logo,

— lisaks võib kaitstud päritolunimetusega „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ toote pakendil kasutada logo „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“.





4. **Geograafilise piirkonna täpne määratlus**

Bursa on Marmara piirkonna provints, mille järgi on saanud oma nime järgnevalt loetletud omavalitsustes kasvatatud tumedad viigimarjad.

— Gemlik: Kurtul, Muratoba, Katırlı, Hamidiye, Şükriye, Feyziye, Fındıcak, Kurşunlu;

— Gürsu: Kazıklı, Iğdir, Karahıdır, Dışkaya;

— Karacabey: Boğazköy, Çavuşköy, Taşpınar, Yeni Karaağaç, Eski Karaağaç, Orhaniye, Ikizce, Dağkadı, Yeşiller, Bayramdere, Seyran, Çeşnigir, Ballıkaya, Çamlıca, Inkaya, Muratlı, Hürriyet, Karakoca;

— Kestel: Barakfaki, Çataltepe, Kayacık;

— Mustafa Kemal Paşa: Yenice, Gündoğdu, Alpagut, Karaorman, Melik, Kösehoroz, Devecikonağı, Çardakbelen, Döllük, Çavuşköy, Çamandar, Kurşunlu, Fındıcak, Bükköy, Yoncaağaç, Eskibalçık, Karacalar, Yenibalçık, Kestelek, Çaltılıbük, Osmaniye, Kazanpınar, Doğanalan, Akçapınar, Onaç, Köreken, Killik, Incealipınarı, Uğurlupınar, Taşpınar, Dorak, Işıklar, Çömlekçi, Çamlıca, Kabulbaba, Güller, Söğütalan, Kadirçeşme, Karaoğlan, Çördük;

— Mudanya: Esence, Dereköy, Mesudiye, Evciler, Çamlık, Eyerci, Emirleryenicesi, Söğütpınar, Çayönü, Yalıçiftliği, Yürük Yenicesi, Zeytinbağı, Kumyaka, Hançerli, Yaman, Kaymakoba, Mirzeoba, Orhaniye, Çekrice, Yaylacık, Küçükyenice, Dedeköy, Ipekyayla, Çepni, Işıklı, Akköy, Mudanya Merkez, Güzelyalı, Altıntaş, Aydınpınar, Göynüklü, Çağrışan, Mürselköy, Ülkü, Bademli, Hasköy;

— Nilüfer: Gölyazı, Fadıllı, Çatalağıl, Karacaoba, Ayvaköy, Unçukuru, Akçalar, Çaylı, Konaklı, Başköy, Hasanağa, Görükle, Yolçatı, Doğanköy, Çalı, Yaylacık, Tahtalı, Badırga;

— Orhangazi: Orhangazi, Gemiç, Gürle, Yenigürle, Dutluca, Gölyaka, Akharem, Yeniköy, Üreğil, Çakırlı;

— Osmangazi: Osmangazi, Nilüfer, Aksungur, Ahmetbey, Gündoğdu, Çağlayan, Ovaakça, Dürdane, Karabalçık, Selçukgazi, Seçköy, Avdancık, Demirtaş, İsmetiye.

5. **Seos geograafilise piirkonnaga**

Geograafilise piirkonna eripära

Toode „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ on Bursa provintsi kohaliku sordi 'Dürdane' viigimarjad. Selleks et tagada geneetiline stabiilsus, peavad viigipuude seemikud olema pärit määratletud geograafilises piirkonnas asuvatest puukoolidest, sest viljade kvaliteet sõltub otseselt kohaliku sordi geneetilistest omadustest ja määratletud geograafilise piirkonna konkreetsetest looduslikest teguritest.

Geograafilisele piirkonnale on iseloomulikud künklikud tasandikud, kus on sobivad tingimused suurepäraste viigimarjade kasvatamiseks. Piirkonna peamised mullarühmad on: alluviaalne muld, happelis-reaktiivne metsamuld ja pruunmuld. Piirkonna mullad on liivsavi lõimisega, soolavabad, kergelt leeliselised ja sisaldavad erinevas koguses lubjakivi. Muld on viljakas ja hea veesäilitusvõimega. Tänu geograafilise piirkonna mullastiku omadustele arenevad viigipuudel tugevad juured, mis tagavad puude hea toitainetega varustamise. Seetõttu on piirkonnas kasvatatud viigimarjad suuremad ja magusamad.

Geograafilises piirkonnas on üleminekukliima, millel on Vahemere ja Musta mere erijooni ning piirkonda peetakse nende kahe kliima vaheliseks koridoriks. Viljade küpsemise aegne suur õhuniiskus (> 90 %) ja kõrge temperatuur mõjutavad viljade suurust, kesta paksust ja säilivusaega. Bursas on aasta keskmine õhuniiskus 68,4 % tänu millele on viljad suuremad ja säilivad pikemat aega. Toode „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ kasvab suuremaks ja sellel on õhem kest, sest viljade kasvuperioodil on keskmine õhutemperatuur 14,6 °C.

Viigipuud vajavad vett alates juuli algusest kuni septembrini, eriti sel ajal, kui viigimarjad küpsevad. Bursas on aasta keskmine sademete hulk 705 mm ning nimetatud kuudel on sademeid rohkem kui muudes piirkondades. Piisav ja korrapäraselt jaotunud sademete hulk, eriti tootmishooajal, toetab puuviljade eripära kujunemist, eelkõige viljade suureks kasvamist.

Keskmine tuule kiirus Bursa provintsis on <4.5 ms^{-1}. Viigimarjade tootmiseks soodne kirde-, kagu ja ida-kirdesuunaline kerge tuul tagab hea tolmeldamise ja seega on viljad ühtlase kujuga ja suured.

Inimtegurid

Viigimarju on Bursa provintsis kasvatatud juba väga kaua. Ottomani arhiivist on leitud kaks viidet tootele „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“, üks neist pärineb 1913. aastast ja teine 1915. aastast. Piirkonnas on väga tüüpiline viigipuude käsitsi tolmeldamine. Erinevalt paljudest viigipuudest ei ole toote „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ viigipuud isetolmlevad. Käsitsi tolmeldamine on viigipuude kunstliku tolmeldamise meetod. Erinevalt enamikust viljapuudest, mis sõltuvad tolmeldamisel mesilastest, vajavad toote „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ viigipuud nugiherilase *Blastophaga psenes*'i abi. Tolmlemine toimub kui herilane jõuab pärast isastaime viljast väljudes emastaime viljale. Kui emastaime õisikuid ei tolmeldata, langevad need puult maha. Kuna „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ viigipuude hulgas on isastaimi vähem kui emastaimi, vajavad puud tolmeldamisel inimeste abi. Toote „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ tootjad on omandanud eriteadmised ja tehnika, mis seisneb selles, et isastaimede käsitsi korjatud viljad riputatakse kotikestes emastaimedele. Seda meetodit rakendatakse 10. juunist kuni 10. juulini ja korratakse kolm korda. Sellega tagatakse õige tolmeldamine ja toote „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ eriline kuju, suurus, tumelilla värvus, magusus ning sisemise õõnsuse puudumine või selle väikesed mõõtmed. Inimtegur mõjutab ka toote säilivust. Tootjad korjavad viigimarjad ära siis, kui viljadel on veel küljes nn emakasuudme nupp. See takistab viljade veekadu ja aitab pikendada viigimarjade säilivusaega.

Toote eripära

Viigimarjadel „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ on ainulaadsed omadused, mis eristavad neid muudest Türgi päritolu viigimarjadest. Viigimarjad „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ on tuntud Türgis ja paljudes muudes maailma riikides oma suuruse poolest (suuremad kui keskmised viigimarjad, mille läbimõõt on 55–65 mm), tumelilla või peaaegu musta värvuse ja magususe poolest.

Viljad on suured, ümara ja lameda kujuga (lapikud). Kest on tumelilla ja lihtsasti kooritav. Tuum on keskmise suurusega ja sisemine õõnsus puudub või on väga väike.

Organoleptilise analüüsi kohaselt on Bursa piirkonnas kasvatatud tumedad viigimarjad intensiivsema lõhnaga, need on magusamad ja tihkemad kui muud Türgis toodetud viigimarjad. Toodet „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ iseloomustab suur suhkrusisaldus (Brixi arv 17,00–18,50) ning tugevam happesus (pH 4,50–5,00).

Põhjuslik seos

Toote „Bursa Siyah İnciri / Bursa Siyahı“ erilised omadused tulenevad geograafilise piirkonna omadustest ja kohalike tootjate aastate jooksul omandatud ainulaadsetest teadmistest viigimarjade tootmisel. Viljade kvaliteeti mõjutavad peamised olulised tegurid on kohalik sort (seemned), muld ja kliima (temperatuur, niiskus, sademed ja tuul).

Viide tootespetsifikaadi avaldamisele

–